

V desetletju rast izvoza, z izjemo leta 2009

Ana Rojec

»Izvoz in uvoz Slovenije, izražena v evrih in ameriških dolarjih, sta v opazovanem obdobju 2000–2010 rasla vse do oktobra 2008, nato pa zaradi finančne in gospodarske krize, ki je državo zajela konec leta 2008, upadla, lani pa sta se spet začela povečevati. Vrednosti uvoza so bile ves ta čas višje od vrednosti izvoza. Primanjkljaj v blagovni menjavi je dosegel najvišjo vrednost leta 2008, in sicer je takrat znašal 3,2 milijarde evra,« so zapisali avtorji publikacije Blagovna menjava Slovenije, ki jo je izdal Statistični urad Slovenije (SURS). Izvoz Slovenije je v letu 2009 zaradi že omenjene finančne in gospodarske krize v primerjavi z letom 2007 upadel za 3,4 milijarde evra (za 17,5 odstotka), uvoz pa je za 4,4 milijarde evra (za 20,4 odstotka).

Podrobnejši pregled razkrije, da je bil izvoz Slovenije v letu 2010 glede na leto 2000 višji za 8,8 milijarde evra (za 92,2 odstotka), uvoz v letu 2010 pa je bil od uvoza v letu 2000 višji za 8,9 milijarde evra (za 81 odstotkov). Iz medletnega pregleda je tudi razvidno, da se je izvoz glede na preteklo leto najbolj povečal leta 2006 (za 16,4 odstotka), potem leta 2007 (za 15,8 odstotka) in leta 2010 (za 13,9 odstotka). Uvoz pa se je glede na prejšnje leto najbolj povečal leta 2007 (za 17,3 odstotka), nato leu 2010 (za 16,2 odstotka) in leta 2006 (za 16 odstotkov).

Saldo blagovne menjave negativen

»Izvoz blaga se je v vseh letih obdobja 2000–2010 torej realno povečeval, le v letu 2009 je zaradi finančne in gospodarske krize upadel. Enako velja za uvoz blaga. Izvoz blaga je v letu 2009 zaradi v primerjavi z letom 2007 realno upadel za 17,7 odstotka, uvoz blaga pa za 18,4 odstotka,« so ugotovili v publikaciji. Letna realna rast izvoza blaga je bila največja leta 2007 (13,9-odstotna), potem leta 2006 (13,4-odstotna) in leta 2000 (13,2-odstotna). Tudi letna realna rast uvoza blaga je bila največja leta

2007 (16,2-odstotna), potem leta 2004 (14,6-odstotna) in leta 2006 (12,7-odstotna).

V obdobju 2000–2008 se je izvoz blaga realno povečal za 91,7 odstotka, uvoz blaga pa za 90,9 odstotka. Saldo blagovne menjave s tujino je bil v vseh letih opazovanega obdobja negativen.

Največja razlika med izvozom in uvozom leta 2008

Po vstopu Slovenije v EU sta deleža izvoza in uvoza blaga v BDP naraščala do leta 2007, ko sta dosegla najvišjo vrednost v opazovanem obdobju 2000–2010 (izvoz blaga je znašal 57,3 odstotka BDP, uvoz blaga pa 62,2 odstotka BDP). V letu 2009 sta oba deleža zaradi finančne in gospodarske krize zelo upadla (izvoz blaga je pomenil 45,8 odstotka BDP, uvoz blaga pa 47,9 odstotka BDP), lani pa sta ponovno naraščala. Vrednost deleža uvoza blaga v BDP je v celotnem opazovanem obdobju presegala vrednost deleža izvoza blaga v BDP.

Razlika med njima je bila največja leta 2008 (7,2 odstotka BDP), najmanjša pa leta 2002 (1,2 odstotka BDP). Delež izvoza blaga v BDP je bil lani v primerjavi z letom 2000 višji za 7,7 odstotne točke, delež uvoza blaga v BDP pa za 5,5 odstotne točke. Delež izvoza blaga v BDP se je glede na prejšnje leto najbolj povečal v letu 2010 (za 6,1 odstotne točke), potem leta 2006 (za 4,0 odstotne točke) in leta 2004 (za 3,4 odstotne točke). Tudi delež uvoza blaga v BDP se je glede na prejšnje leto najbolj povečal v letu 2010 (za 7,5 odstotne točke), nato leta 2004 (za 4,8 odstotne točke) in leta 2006 (za 4,2 odstotne točke).

Izvoz najbolj povečala Litva

Izvoz blaga se je v obdobju 2000–2010 realno najizraziteje povečal v tistih državah članicah EU, ki so v EU vstopile po letu 2004, med katerimi ga je najbolj povečala Litva (za 166,9 odstotka), potem Romunija (za 150,3 odstotka), Bolgarija (za 144,5 odstotka) in Madžarska (za 136,6 odstotka). Izvoz blaga Slovenije se je v tem obdobju realno povečal za 74,4 odstotka. Finančna

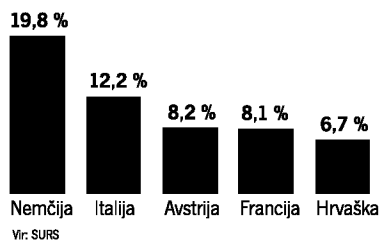
in gospodarska kriza je močno vplivala na obseg izvoza blaga. Izvoz blaga se je v letu 2009 v primerjavi z letom 2007 realno zmanjšal v vseh državah članicah EU razen v Romuniji. Največji padec realnega izvoza blaga so imele Finska (za 23,6 odstotka), Italija (za 22,6 odstotka) in Estonija (za 22 odstotkov). Izvoz blaga Slovenije v letu 2009 je bil realno za 17,7 odstotka manjši kot v letu 2007.

Rast uvoza največja v Romuniji

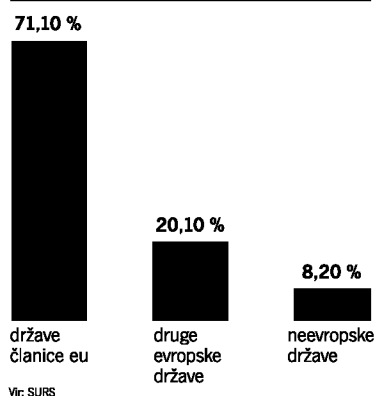
Tudi uvoz blaga se je v obdobju 2000–2010 realno najbolj povečal v tistih državah članicah EU, ki so v EU vstopile po letu 2004. Zelo se je povečal uvoz blaga Romunije (za 238,9 odstotka), Litve (za 139,1 odstotka), Bolgarije (za 130 odstotka), Slovaške (za 98,2 odstotka) in Češke (za 97,8 odstotka). Uvoz blaga Slovenije se je v tem obdobju realno povečal za 63,3 odstotka. Primerjava uvoza blaga leta 2009 z uvozom blaga leta 2007 pokaže, da je kriza povzročila realno zmanjšanje uvoza blaga v vseh državah članicah EU, najbolj v Latviji (za 41,5 odstotka), Estoniji (za 38,3 odstotka) in Irski (za 28 odstotka). Uvoz blaga celotne EU je bil manjši za 12,9 odstotka. Uvoz blaga Slovenije v letu 2009 je bil realno za 18,4 odstotka manjši kot v letu 2007.

Leta 2010 je Slovenija največ blaga izvozila v Nemčijo, potem v Italijo, Avstrijo, Francijo in Hrvaško. Te države so bile v vseh letih obdobja 2000–2010 naše najpomembnejše trgovinske partnerice.

Naši največji izvozni partnerji v letu 2010

Izvoz Slovenije v letu 2010

Izvoz je gonilna sila našega gospodarstva, saj z njim ustvarimo 43 odstotkov vseh prihodkov.

Največja izvozna podjetja po celotnih prihodkih

Dolgo ime	delež v prodaji (v %)	vrednost izvoza	celotni prihodki 2010	celotni prihodki 2009
Revoz	98,25	1.297.305.555	1.331.060.104	1.290.987.000
Krka	89,28	857.606.117	960.628.000	940.264.000
Holding Slovenske elektrarne	49,89	450.527.168	916.333.041	803.498.590
Energotuš	0,30	2.018.747	677.978.948	673.118.517
Spaor Slovenija	0,53	3.497.156	667.332.732	641.226.667
Lek	90,57	500.431.548	575.865.113	581.597.376
Impol	79,00	391.111.267	507.788.388	352.084.643
Telekom slovenije	17,36	66.189.000	441.105.000	471.677.000
Slovenske železnice	38,72	122.690.997	389.531.479	357.590.804
Acroni	81,41	299.682.312	385.795.539	222.461.085
Cimos	97,16	346.499.774	365.009.118	322.613.329
Kemofarmacija	0,57	1.675.590	294.536.294	292.926.962
Elektro Ljubljana	0,04	98.778	289.766.382	302.579.060
BSH, hišni aparati	87,23	236.521.458	273.075.416	242.322.007
Tobačna Grosist	0,13	346.759	265.909.409	257.996.682
Hella Saturnus Slovenija	92,76	233.616.045	253.492.252	227.062.000
Termoelektrarna Šoštanj	0,04	93.799	247.461.681	237.345.107
Sp. gradb. podj. Slovenija ceste - v stečaju	12,45	28.183.125	240.955.888	401.375.966
Primorie	5,26	10.972.240	238.410.718	240.164.012
Pošta Slovenije	1,74	4.057.024	236.571.564	233.984.413
Talum Kidričevo	81,64	155.828.907	228.217.234	139.870.850
Adria Mobil	97,99	199.291.957	213.189.343	153.644.194
Renault Nissan Slovenija	10,12	20.487.700	202.565.870	188.400.458
Henkel Slovenija ENKEL SLOVENIJA	81,33	150.378.598	186.632.136	171.055.537
Secop kompresorji	86,24	148.343.341	184.580.527	150.772.278
Julon	91,20	156.787.932	180.496.725	139.709.269
Iskra Avtoelektrika	95,47	153.381.140	169.347.358	113.220.985
Perutnina Ptuj	41,53	59.904.085	157.847.782	157.200.041
Cinkarna Celje	86,13	132.123.810	156.070.112	129.558.236
Ljubljanske mlekarne	22,83	33.601.292	152.623.624	148.503.775
Adria Airways	97,44	144.889.234	151.940.388	164.174.820
Kovinotrade Celje	45,96	64.020.043	142.444.682	102.614.153
HIT hoteli	1,39	1.845.415	141.493.653	153.323.480
Metal Ravne	77,11	99.884.022	140.444.951	83.958.176
Shell Adria	2,25	3.142.992	140.096.430	51.432.989
Avto Triglav	5,29	7.293.692	138.199.372	116.356.934
Unior	73,09	91.748.755	136.672.565	115.993.360
Elektra Slovenija	0,07	11.656.116	131.010.716	132.207.116

Premogovnik Velenje	0,01	6.420	131.746.715	135.233.264
Elektro Primorska	2,20	2.594.735	129.214.091	132.358.421
Johnson & Johnson	80,45	100.356.812	125.734.018	118.608.956
Luka Koper	66,48	79.019.085	124.742.364	113.579.344
Big Bang	4,12	5.022.000	122.767.000	131.139.000
TAB tovarna akumulatorskih baterij	94,14	110.208.665	121.126.315	82.861.405
Rastoder	94,17	105.861.886	115.481.932	97.075.155
Elektro Gorenjska	5,37	5.461.508	107.521.033	99.290.808
Žito	9,91	10.439.310	105.655.993	111.384.371
Avtera	8,60	8.999.546	105.419.790	95.991.837
Boxmark leather	97,05	97.934.895	103.253.564	84.297.944
Iskrate!	75,41	42.379.000	101.419.000	110.398.000
CGP	5,56	5.404.008	100.127.971	100.163.330
Pivovarna Union	12,72	11.889.248	98.310.812	106.220.053
Farmadent	0,15	146.544	98.242.985	95.714.815
Štore Steel	65,31	63.194.217	97.645.808	45.880.324
Toyota Adria	63,60	61.919.100	97.631.926	111.656.000
Savatech	74,32	69.980.000	96.120.000	76.625.000
Pivovarna Laško	11,25	10.273.204	95.326.254	106.052.456
Trimo	74,48	61.935.767	93.636.955	99.107.277
TPV JohnsonControls	0,58	519.967	90.610.345	94.879.357
Papirnica Vevče	90,11	76.820.274	88.823.328	84.438.546
Citroen Slovenija	7,93	6.674.312	87.957.697	86.358.616
Paloma	83,60	71.141.339	86.458.520	85.632.732
Energoplan	11,06	10.413.779	85.012.004	83.027.683
Topdom	0,21	176.202	83.852.374	85.709.000
Rudniniš	0,31	259.424	83.655.588	76.644.452
Orbico	3,25	2.620.443	80.947.596	81.272.783
Mariborska livarna Maribor	78,14	56.519.139	79.262.902	62.656.932
ETI Elektroelement	88,66	65.825.051	77.216.811	58.310.370
Dravske elektrarne Maribor	0,02	14.359	76.694.856	96.283.246
Kompas	49,57	36.948.244	76.008.982	80.234.618
Lesnina	7,31	5.324.534	75.329.571	84.159.407
Tušmobil	10,39	7.304.563	74.758.253	74.362.113
Peugeot Slovenija	0,11	84.858	74.107.392	53.035.538
Kovinoplastika Lož	78,81	53.753.275	73.655.712	62.408.531
Gorenje Surovina	23,12	16.615.000	73.539.000	42.837.000
Petrol Energetika	0,57	414.884	72.898.275	63.202.992
Sportina	40,67	28.147.131	71.014.477	76.490.388
Eurospin Eko	0,79	551.756	70.495.757	59.852.001
DISS	2,70	1.803.473	67.677.612	59.542.036
Viator & Vektor Logistika - v stečajju	56,36	37.092.038	66.329.563	73.515.708
Mladinska knjiga trgovina	1,08	690.761	65.925.829	66.918.394
DZS	0,23	128.887	65.195.533	66.098.115
Termoelektrarna toplotna Ljubljana	0,56	344.879	64.019.036	72.625.946
Kolektor LIV	71,37	42.709.971	63.608.156	49.741.289
Odelo Slovenija	99,77	61.273.620	62.734.340	40.496.333
Gorenje GTI	7,84	4.830.563	62.392.193	73.266.000
Jagros	0,07	41.302	62.145.068	55.318.507
Surovina Bisol	54,09	32.679.863	61.509.343	26.213.120
Papir Servis	12,13	6.688.796	61.183.145	28.957.367
Akton	96,48	57.073.025	59.221.455	39.148.965
Bauhaus	0,30	171.689	57.408.845	54.867.758
Obi	0,21	120.131	56.723.395	56.101.206
SŽ - Železniško gradbeno podjetje	0,09	48.786	56.060.540	43.787.620
Iskra Mehanizmi Holding	90,23	49.801.553	55.946.903	41.537.389
Kolektor Etra	77,17	42.177.067	55.832.887	55.560.013
Salonit Anhovo	14,29	7.061.715	55.826.168	72.263.120
Prevent-Halog	99,11	52.307.985	55.623.235	36.483.485
Carrera Optyl	96,82	52.629.181	55.454.806	52.199.874

Za desetino manj izvoznikov

Sanja Filipič iz podjetja Bisnode je naredila analizo izvoznih podjetij v lanskem letu v primerjavi z letom poprej. Nekaj ključnih ugotovitev:

- V poslovnem letu 2010 je bilo 1523 izvoznih podjetij, leta 2009 pa 1726. To pomeni, da se je število izvoznikov zmanjšalo za 11 odstotkov.
- Izvozniki so leta 2010 ustvarili skoraj 43 odstotkov vseh prihodkov v slovenskem gospodarstvu.
- V povprečju so izvozniki na tujem trgu ustvarili 7.983.355 evrov prihodkov. Če izključimo največje, se ta vrednost zmanjša na 1.813.064 evrov.
- Izvozniki so lani v povprečju ustvarili 20.982 evrov dobička. Toda niso vsi poslovali tako dobro. Med njimi najdemo kar 25 odstotkov

podjetij, ki so zaključila poslovno leto 2010 z izgubo.

- Na drugi strani kar pri 40 odstotkih vseh izvoznikov zaznavamo padec celotnih prihodkov v primerjavi s predhodnim poslovnim letom.
- Toda vsem ni šlo tako slabo, saj je kar 20 odstotkov takšnih izvoznikov, ki jim je uspelo povečati prihodke za več kot 25 odstotkov. **sf**

Komentar in opis tabele

Lestvica je bila izdelana na podlagi razpoložljivih podatkov v podatkovni bazi podjetja Bisnode. Podjetje pridobi te podatke na podlagi oddanih statističnih bilanc in iz oddanih letnih poročil.

To pomeni, da se lahko zgodi, da je kakšno podjetje, ki je izvoznik, a ga v podatkovni bazi nismo zabeležili. Takšen primer je denimo Gorenje, ki je eden večjih izvoznikov, vendar ga ni v tabeli.

V tabeli so podjetja, ki so v letu 2010 po podatkovni bazi imela podatek o izvozu. Poleg podatka

o deležu izvoza v prodaji smo dodali tudi podatek o vrednosti izvoza in podatek o celotnih prihodkih v letu 2010 in 2009.